

جمعه 3 مرداد 1399-2 ذی الحجه 1441-24 جولای 2020

واگذاری امتیاز بهره برداری از معادن ایران به رویتر انگلیسی در زمان ناصرالدین شاه (1251 ش)

واگذاری امتیاز بهره‌رسانی به رویتر انگلیسی در زمان ناصرالدین شاه (1251 ش)، یکی از مشهورترین امتیازاتی که در زمان ناصرالدین شاه قاجار و با اصرار میرزا حسین خان سپهسالار، صدر اعظم وقت به بیگانگان داده شد، امتیاز رویتر بود. این امتیاز بین دولت ایران و یک فرد انگلیسی به نام بارون جولیوس رویتر که یک یهودی بود در 24 ماده به امضا رسید. به موجب این قرارداد، امتیاز انحصاری ایجاد راه آهن و استخراج معادن ایران از قبیل ذغال سنگ، آهن، مس، سرب، نفت و به طور کلی هر معدن دیگری را که قابل بهره‌برداری برای کمپانی باشد به مدت هفتاد سال به رویتر انگلیسی واگذار شد. در این قرارداد خفت بار، رویتر حق داشت به هر اسم و با هر شرایطی که لازم بداند، یک یا چند شرکت جهت انجام امور امتیاز نامه تشکیل دهد؛ اراضی مورد نیاز خود را به طور رایگان دریافت دارد؛ مصالح مورد استفاده را؛ اش را به طور مجانی تحویل گیرد و از پرداخت تمام حقوق و عوارض گمرکی معاف باشد. این قرارداد به علت تخلف در اجرای مفاد آن در زمان تعیین شده و همچنین دخالت روسیه، هرگز به مرحله اجرا نرسید ولی بدنامی آن برای میرزا حسین‌رسان و خان مشیرالدوله، معروف به سپهسالار، صدر اعظم ناصرالدین شاه ماند. البته دولت ایران بعدها، قرارداد دیگری به عنوان غرامت، با پسر رویتر منعقد کرد و از قبیل آن، بانک شاهنشاهی و بانک صنایع و معادن ایران توسط وی تاسیس شد.

حمله منافقان و ارتش بعث عراق به منطقه کربلا و سب و کینه در استان کرمانشاه (1367 ش)، در حالی که چندین روز از قبول قطعنامه 598 شورای امنیت توسط جمهوری اسلامی ایران می‌گذشت، در بعدازظهر روز سوم مرداد 1367 ش، گروهک تروریستی منافقین به همراه ارتش بعث عراق، هجوم مشترک خود را از طریق سرپل ذهاب به طرف شهر کردند در استان کرمانشاه آغاز کرد. آنان که عملیات خود را با هدف براندازی نظام اسلامی آغاز کرده بودند، وضعیت نظامی ایران را از هم پاشیده ارزیابی نموده، اوضاع داخلی کشور را آسیب‌پذیر می‌دانستند. از این رو، منافقین می‌پنداشتند با یک ضربه و شوک نهایی، نظام جمهوری اسلامی فرو خواهد ریخت و این تنها فرصت آنها است. این مزدوران کوردل چنان به وعده‌های دشمنان قسم خورده انقلاب اطمینان پیدا کرده بودند که جمع‌رسانی نهایی درباره نظام آتی ایران را به چند روز بعد در میدان آزادی تهران موکول نمودند. این عملیات که فروغ جاویدان نام گرفته بود، با مقاومت دل‌ورمردانه بسیجیان و نیروهای مردمی، به حماسه غرورآفرین مرصاد تبدیل شد و طومار ننگین منافقین را درهم پیچید.

تصرف مصر توسط خلفای فاطمه، و بنای شهر قاهره به عنوان مرکز حکمت آنان (358 ق)، خلفای فاطمی به مدت تقریبی دو قرن بر بخش بزرگی از شمال آفریقا و خاورمیانه و دریای مدیترانه حکومت کرد. خلفای فاطمی پیشوایان شیعه اسماعیلی نیز بودند آنان در قسمت مدیترانه ای خاورمیانه، بمدت بیش از دو قرن مؤسس دولتی بودند که به گسترش علم، هنر و بازرگانی علاقه فراوان نشان می‌داد. قاهره پایتخت مصر، توسط فاطمیان پایه گذاری شد. امپراتوری آنها یعنی بخش اولیه تاریخ اسماعیلی، تقریباً از ابتدای اسلام تا قرن یازدهم را در بر می‌گیرد.

گذشت "طنطاوی حه‌هی" عالم و شاعر مصری قرن چهاردهم هجری، در علوم متداول عصر، مهارت داشت و از استاد طنطاوی جوهری عالم و شاعر مسلمان مصری قرن چهاردهم هجری، در علوم متداول عصر، مهارت داشت و از استادان لغت به شمار می‌رفت. طنطاوی حافظ قرآن بود و به تفسیر و تحلیل آن نیز می‌پرداخت. این حکیم فرزانه به زبان انگلیسی نیز تسلط کامل داشت و همواره به تعلیم و تدریس علوم اسلامی مشغول بود. میزان الجواهر، تفسیر قرآن و جمال العلم از جمله آثار این دانشمند مسلمان مصری به شمار می‌رود.

مرگ "کنت کلود هانری پیر سیمون" فیلسوف معروف فرانسوی (1825 م) کنت کلود هانری دو روزهی معروف به سن سیمون فیلسوف فرانسوی در اول ژانویه 1760 م در شهر پاریس به دنیا آمد و در زادگاه خود به تحصیل پرداخت. وی پس از اتمام تحصیلات خود راهی آمریکا شد و پس از بازگشت به فرانسه، به مطالعات فلسفی مشغول گردید. سن سیمون از نخستین کسانی است که از ساخت کانال سوئز و کانال پاناما حمایت کرد و شرکت‌های سهامی برای ساخت راه آهن را تاسیس نمود. وی هم‌رسان و چنین طی سال‌های متمادی به نشر افکار و عقاید خود مشغول بود و طرفدارانی پیدا کرد. او عقیده داشت که اگر کارگران به آزادی اقتصادی و فکری نائل گردند، نوع حکومت اهمیت ندارد. سن سیمون تصور می‌کرد استقرار یک نوع مسیحیت جدید، تمام دردها را دوا می‌کند و اگر جامعه بشری در استفاده از منابع ثروت زمین، راه خیر و درستی در پیش گیرد، خوش‌رخت خواهد شد، مشروط بر این‌که اخلاق جامعه را نیز به راه درست رهبری نماید. افکار و عقاید سن سیمون در دانشگاه‌های فرانسه رواج پیدا کرد و در پیدایش مکتب سوسیالیسم با هدف تعدیل ثروت، مالکیت عمومی و تسلط دولت بر مؤسسات بزرگ اقتصادی و صنعتی به نفع مردم، تأثیر زیادی داشت. رواج اندیشه‌های سن سیمون باعث شد تا رهبران انقلاب فرانسه به او بدگمان شوند و او را تا نزدیک تیغه گیوتین به پیش برند، اما وی به زحمت از این مهلکه جان به در برد. پیروان وی هواخواه این بودند که وسایل تولید به مالکیت دولت درآید، حقوق ناشی از توارث ملغی گردد و زنان به تدریج آزادی به دست آورند. سن سیمون در این راستا معتقد بود که آن‌چه ما بدان محتاج

هستیم، جامعه نو، دین‌رئو و ارزشیابی نوینی از عدالت است که ثروت را در دست دولت و کارگران را مستخدمین دولت قرار دهد. سن سیمون مدت ده سال از عمر خود را به مسافرت و تتبع پرداخت و از سال 1807م، یک سلسله کتاب درباره عقاید علمی و اقتصادی خود نگاشت. افکار فریبنده سن سیمون در سالیان بعد بر اندیشه‌رئو؛های افرادی هم‌رئو؛ چون یوهان گوته، آگوست کنت و کارل مارکس تاثیر نهاد و تفکرات اجتماعی سن‌رئو؛ سیمون، به نام "سن‌رئو؛ سیمونیسم"، شهرت جهانی یافت. سن سیمون سرانجام در 24 ژوئیه 1825م در 65 سالگی درگذشت.